

Instanța de fond: Judecătoria Căușeni
Judecătorul: I. Țonov
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol

DECIZIE

06 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul	Iulia Sîrcu,
judecători	Mariana Pitic, Nicolae Craiu, Dumitru Mardari, Dumitru Visternicean,

examinând recursul declarat de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului orășenesc Căușeni, intervenient accesoriu Xxxxx Xxxxx cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017,

c o n s t a ț ă:

La 02 noiembrie 2016, Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului orășenesc Căușeni, intervenient accesoriu Xxxxx Xxxxx cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că prin decizia Consiliului orășenesc Căușeni nr.xxxxx din 01 iulie 2016 „cu privire la transmiterea unui teren proprietate publică din intravilanul or.Căușeni în proprietate cet. Xxxxx Xxxxx”, i-a fost transmis ultimului în proprietate terenul cu nr. cadastral xxxxx cu cota parte 19,2% din suprafața totală de 0,1 ha.

Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, conform art. 64 din Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a supus controlului obligatoriu de legalitate decizia menționată și a constatat că aceasta a fost adoptată contrar prevederilor legale.

A menționat, că terenul care a fost transmis lui Xxxxx Xxxxx urma să fie inițial format ca un bun imobil separat. A afirmat, că prin notificarea nr.1304/OT3-610 din 05 august 2016, a solicitat Consiliului municipal Căușeni abrogarea, în termen de

30 de zile a deciziei nr. xxxxxdin 01 iulie 2016 „Cu privire la transmiterea unui teren proprietate publică din intravilanul or.Căușeni în proprietate cet. Xxxxx Xxxxx”, care a rămas fără efect.

În drept, acțiunea este întemeiată în baza art.68 din Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art.3 alin.(1) lit.a), art.5 lit.b), art.17 alin.(2), art.21 alin.(1), art.26 alin.(1) lit.a) din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000, art.166, art.167, art.174, art.192 alin (2), art.277 și art.278 din CPC.

Solicită Oficiul Teritorial Căușeni, anularea deciziei Consiliului orășenesc Căușeni nr.xxxxxdin 01 iulie 2016 „cu privire la transmiterea unui teren proprietate publică din intravilanul or.Căușeni în proprietate cet. Xxxxx Xxxxx”, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren din intravilanul or.Căușeni nr.2701210.479 din 14 iulie 2016, radierea dreptului de proprietate din registrul bunurilor imobile asupra terenului cu suprafața de 19,2% din or.Căușeni cu nr. cadastral 2701210.479.

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni din 07 februarie 2017 a fost respinsă acțiunea înaintată de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat către Consiliul or. Căușeni, intervenient accesoriu Xxxxx Xxxxx privind anularea actului administrativ.

La 07 februarie 2017, Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2017 nu a fost dat curs cererii de apel declarate de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat. A fost acordat apelantului Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor și anume, pentru prezentarea apelului motivat. Totodată a fost adus la cunoștința apelantului că în caz dacă nu vor lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. Ședința de judecată a fost numită pentru 20 iunie 2017 ora 10.00.

La 12 iunie 2017, Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a depus apel motivat solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, a fost respins apelul declarat de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat și menținută hotărârea Judecătoriei Căușeni din 07 februarie 2017.

La 27 martie 2017 (prin intermediul oficiului poștal), Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Căușeni din 07 februarie 2017 cu emiterea unei noi hotărâri

prin care cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat să fie admisă integral.

În susținerea recursului a invocat că, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În acest sens a menționat, la 20 noiembrie 2017 a depus în cancelaria Curții de Apel Chișinău cerere de amânare a examinării cauzei, indicând motive în susținerea cererii date, însă, la ședința de judecată din 21 noiembrie 2017 instanța de apel, neîntemeiat a examinat apelul în lipsa reprezentantului Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, susținând că în ședința instanței de apel s-a prezentat reprezentantul apelantului, Șipitca Dumitru în baza procurii, care prin urmare a solicitat respingerea apelului, afirmând că nu sunt temeiuri pentru amânarea examinării apelului.

Prin urmare, Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a susținut că apelantul nu a delegat nici un reprezentant în ședința instanței de apel și că Șipitca Dumitru este reprezentantul Consiliului orașenesc Căușeni.

La fel, susține că deși instanța de apel a dispus examinarea apelului în lipsa lui, aceasta nu s-a expus în niciun mod despre motivele neprezentării sale și posibilitatea examinării cauzei în lipsa sa.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele dosarului rezultă, că copia deciziei instanței de apel din 21 noiembrie 2017 (f.d. 95, 96-99), a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurentului la 09 ianuarie 2018, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire a Curții de Apel Chișinău cu nr. 752 (f.d. 100), însă date privind recepționarea acesteia de către destinatari, materialele cauzei nu conține.

Astfel, instanța de recurs consideră, că recurentul Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, a declarat recursul la 27 martie 2018 (prin intermediul oficiului poștal) (f.d. 102-105, 106) împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 24 aprilie 2018, Curtea Supremă de justiție a expediat în adresa Consiliului orașenesc Căușeni și lui Xxxxx Xxxxx copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 28 mai 2018, Xxxxx Xxxxx a depus referință solicitând respingerea recursului înaintat de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat ca neîntemeiat, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017.

Menționează, că recurentul în cererea de recurs nu a indicat motive prevăzute de art. 432 CPC. (f.d. 42-44, 45)

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 30 mai 2018, recursul declarat de către Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, a fost considerat admisibil. (f.d. 41)

În conformitate cu art. 441 CPC, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine, că la 02 noiembrie 2016, Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului orașenesc Căușeni, intervenient accesoriu Xxxxx Xxxxx, solicitând anularea deciziei Consiliului orașenesc Căușeni nr.xxxxx din 01 iulie 2016 „Cu privire la transmiterea unui teren proprietate publică din intravilanul or.Căușeni în proprietate cet. Xxxxx Xxxxx”, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren din intravilanul or.Căușeni nr.2701210.479 din 14 iulie 2016, radierea dreptului de proprietate din registrul bunurilor imobile asupra terenului cu suprafața de 19,2% din or.Căușeni cu nr. cadastral 2701210.479.

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni din 07 februarie 2017, a fost respinsă acțiunea înaintată de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat către Consiliul or. Căușeni, intervenient accesoriu Xxxxx Xxxxx privind anularea actului administrativ.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, a fost respins apelul declarat de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat la 07 februarie 2017, ca neîntemeiat și menținută hotărârea primei instanțe.

Judecând recursul declarat de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, în limitele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel la examinarea cererii de

apel depusă de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a admis încălcarea normele de drept procedural.

Astfel, potrivit art. 56 alin. (1) CPC, participanții la proces sunt în drept să ia cunoștință de materialele dosarului, să facă extrase și copii de pe ele, să solicite recuzări, să prezinte probe și să participe la cercetarea lor, să pună întrebări altor participanți la proces, martorilor, experților și specialiștilor, să formuleze cereri, să reclame probe, să dea instanței explicații orale și scrise, să expună argumente și considerente asupra problemelor care apar în dezbaterile judiciare, să înainteze obiecții împotriva demersurilor, argumentelor și considerentelor celorlalți participanți, să atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 203 alin. (1) CPC (în vigoare la momentul emiterii deciziei), cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării cauza se soluționează prin încheiere judecătorească, după ascultarea opiniilor celorlalți participanți la proces.

În speță sunt incidente prevederile art. 240 alin. (1) CPC, care stipulează că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauza și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit art. 241 alin. (1) și (5) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărârea în numele legii. În motivare se indică: circumstanțele cauza, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Mai mult, potrivit recomandării avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, hotărârea judecătorească trebuie să cuprindă o motivație și o analiză clară, certă, necondiționată, acesta fiind un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

Colegiul reține și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judecătorec, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Reieșind din limitele judecării apelului, instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi, Curtea de Apel Chișinău, judecând apelul, era obligată indispensabil, alături de cele constatate, de a verifica și/sau stabili cercul participanților la proces.

Materialele cauzei atestă că, la 20 noiembrie 2017 recurentul Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a depus în cancelaria Curții de Apel Chișinău o cerere de amânarea a examinării cauzei, înregistrată sub nr. 4-34/2837. (f.d. 91)

Potrivit procesului-verbal al instanței de judecată din 21 noiembrie 2017 la verificarea prezenței participanților la proces s-a indicat că reprezentantul Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat în ședința de judecată nu s-a prezentat însă la 21 noiembrie 2017 a depus o cererea de amânare a examinării cauzei. (f.d.93)

Iar, din partea motivată a deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, reiese că careva temeuri pentru amânarea ședinței de judecată nu sunt, deoarece în ședința de judecată din 21 noiembrie 2017 s-a prezentat un reprezentant delegat de apelantul Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, Șipitca Dumitru în baza procurii anexate la materialele cauzei, care a solicitat respingerea apelului, afirmând că nu sunt temeuri pentru amânarea examinării cauzei.

Or, este indubitabil faptul că cererea de amânare a parvenit de la reprezentantul Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, Grumeza Nicolae, în baza procurii nr.xxxxxxxx din xxxxxxxx (f.d.33), care nu a fost prezent în ședința de judecată și nu a împuternicit o altă persoană de a prezenta interesele oficiului în instanța de apel, cu atât mai mult, și pe reprezentantul, Șipitca Dumitru în baza procurii nr.xxxxxxxx din xxxxxxxx, eliberată de către Consiliul orășenesc Căușeni (f.d.37), care a fost prezent în instanța de judecată și s-a expus asupra respingerii cererii de amânare. (f.d.93)

Reieșind din circumstanțele expuse rezultă că, instanța de apel a examinat apelul declarat de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, adoptând în acest sens decizia, fără ca cererea formulată de către apelant privind amânarea examinării cauzei să fie soluționată, în baza art. 206 alin.(5) CPC care reglementează că, la solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amîna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

În speță este necesar de învederat că, reprezentantul apelantului Grumeza Nicolae la depunerea cererii de amânare a ședinței de judecată din 21 noiembrie 2017, a respectat prevederile art. 205 alin.1 CPC, și a comunicat din timp instanței motivul imposibilității de a se prezenta, iar instanța de apel urma să aprecieze motivul neprezentării acestuia.

În rezultat, neexaminarea cererii înaintate de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care obligă instanțele judecătorești să-și motiveze soluțiile astfel încât

să permită exercitarea efectivă a dreptului la casație, să nu lase părțile într-o stare de incertitudine și să nu creeze impresia că nu au fost auzite.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017 și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului orășenesc Căușeni, intervenient accesoriu Xxxxx Xxxxx cu privire la contestarea actului administrativ, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, într-un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean

